

**27 Nisan – 9 Mayıs 2023 1. Tur Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekiliği -
20 Mayıs – 24 Mayıs 2. Tur Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Raporu –
Geleceğe Yönelik Düşünce ve Öneriler**

İçindekiler

- 1) Yapılan Çalışmalar**
- 2) Çalışmalarda Görev Alanlar**
- 3) Seçim Sırasında Karşılaşılan Sorunlar**
 - a) Araçlarımıza ve Bürolarımıza Dönük Girişimler
 - b) Seçim Alanında Karşılaşılan Durumlar
 - c) ATO'da Karşılaşılan Durumlar
- 4) Almanya Seçim Sonuçlarının Teknik Analizi**
- 5) Almanya Seçim Sonuçlarının İçeriksel Analizi**
 - a) Almanya'da AKP ve Erdoğan Niye Yüksek Oy Alıyor?
 - b) Partimizin Yurtdışına Dönük Eksiklikleri ve Yanlıları Nelerdi?
 - c) CHP Berlin Olarak Eksikliklerimiz Nelerdi?
- 6) Yurtdışından 14 ve 28 Mayıs Seçim Sonuçlarına Yönelik Genel Saptamalarımız**
 - a) Cumhurbaşkanlığı 1. Tur
 - b) Milletvekili Seçimleri
 - c) Cumhurbaşkanlığı 2. Tur
- 7) Yapılması Gerekenler**
 - a) Genel Çerçeve
 - b) Yapısal Değişiklikler

1. Yapılan Çalışmalar

CHP Berlin olarak seçimlere yönelik çok yoğun bir çalışma programı uyguladık. Aşağıda gerçekleştirdiğimiz etkinlikleri sıralıyoruz:

17-18 Eylül 2022	Yurtdışında Yaşayanlar Sorunları Çalıştayı
Ekim-Aralık 2022	Ev Ziyaretleri (1.490 eve gidildi)
29 Ocak 2023	Seçim Ön Bilgilendirme Toplantısı
Ocak-Mart 2023	STK'larda adres kontrolleri (4.500 kişi)
16 Şubat 2023	Deprem ve Seçimler Konulu Toplantı
26 Mart 2023	Üyeler ve STK'larla Seçim Startı
03 Nisan 2023	Argumantasyon Çalışması ve 1. Sandık Eğitimi
07 Nisan 2023	Mitte / Reinickendorf Seçim Bürosu Açılışı
08 Nisan 2023	Kreuzberg Seçim Bürosu Açılışı
09 Nisan 2023	2. Sandık Kurulu ve Gözlemci Eğitimi
10 Nisan 2023	Steglitz-Zehlendorf Seçim Bürosu Açılışı
10 Nisan 2023	Spandau Seçim Bürosu Açılışı
11 Nisan 2023	Neukölln Seçim Bürosu Açılışı
20 Nisan 2023	Charlottenburg-Wilmersdorf Seçim Bürosu Açılışı
26 Nisan 2023	Kemal Kılıçdaroğlu Mali Destek Havalesi
8 Mayıs 2023	Araba Konvoyu
17 Mayıs 2023	3. Sandık Kurulu ve Gözlemci Eğitimi

Saadet Berlin ve CHP Hamburg örgütlerine sandık eğitimi

Vatandaşlarımızı bilgilendirme amaçlı Facebook, Twitter, Instagram'da 10 canlı yayın

Seçimlerin bitmesinden sonra çok hızlı biçimde bir değerlendirme sürecine girdik ve şu toplantıları yaptık:

4 Haziran 2023	Yönetim Kurulu ve İlçe Başkanları, Kol ve Kurul Başkanlarıyla Seçim Değerlendirme Toplantısı
7 Haziran 2023	Üyelerle Seçim Değerlendirme Toplantısı
15 Haziran 2023	Sandık Kurulu Üyeleri ve Gözlemcilerle Seçim Değerlendirme Toplantısı

Raporumuzu oluştururken yukardaki değerlendirme toplantılarında elde edilen veri ve görüşleri dikkate aldık.

2. Çalışmalarda Görev Alanlar

Anılan tarihlerde gerçekleşen seçimlerde CHP Berlin adına 5 komisyon üyesi, 49 sandık kurulu üyesi ve 111 gözlemci, 22 sürücü ve bir engelli taşıt sürücüsü görev almıştır. Açılan 6 seçim bürosunda 127 kişi olmak üzere toplamda **315 kişi** görev yapmıştır.

İlk turda kiralanan 7 minibüsle 966 kişi, engelli aracıyla 23 kişi, Dresden, Stettin ve Rostock'tan 70 seçmen otobüslerle olmak üzere toplam **1.059** seçmen sandığa taşınmıştır.

İkinci turda ise 8 minibüsle toplam 959 kişi, engelli aracıyla 15 kişi, Dresden, Stettin ve Rostock'tan 72 seçmen otobüslerle olmak üzere toplam **1.046** seçmen sandığa taşınmıştır.

3. Seçim Sırasında Karşılaşılan Sorunlar

a) Araçlarımıza ve Bürolarımıza Dönük Girişimler:

İlk seçim büromuzun açılışında standımıza 7 genç tarafından küçük çaplı bir saldırı gerçekleşmiş, sağduyulu davranmamız ve daha sonra polisin gelmesiyle sorun büyümeden hallolmuştur. Bu saldırıyı yapan gençler 16-20 yaşlar arasındadır.

Seçmenleri taşıyan minibüslerimizden birinin üzerine "Vatan Haini Kılıçdaroğlu" yazılmak suretiyle bir başka saldırı olmuştur.

Yine minibüslerimizden birisi otoyolda giderken sürücümüz yolun kenarına sıkıştırılarak zor duruma düşürülmüş, sürücü arkadaşımızın becerisiyle bir sorun olmadan yola devam edilebilmiştir.

Bir başka minibüsümüz yolda ilerlerken 2-3 genç tarafından camlara vurulmuştur.

Bunlar olurken birçok vatandaşımız yoldaki araçlarımıza selam vererek, korna çalarak büyük destek vermişlerdir. Yine birçok kişi araçlarımızı durdurarak önünde fotoğraf çektirmişlerdir.

b) Seçim Alanında Karşılaşılan Durumlar:

Seçim alanında AKP ve MHP'lilerin yoğun bir biçimde sandık görevlileri ve gözlemciler üzerinde baskı kurma çabaları olmuş, ancak bunlar gerek bizim tarafımızdan, gerekse alanda işbirliği yaptığımız muhalif partili gözlemciler tarafından dengelenmiştir. Ancak Cumhur İttifakına mensup bazı kişilerin sert mizaçlı ve sürekli sorun yaratıcı yaklaşımları dikkat çekmiştir.

İki olayın üzerinde özellikle ve dikkatle durulması gerekir. Birincisinde bir gencin seçim alanının dışında elinde bir pankart ile durmasını provokasyon olarak değerlendirmişler ve gerek güvenlikten sorumlu özel firmanın bazı elemanları, gerekse AKP'nin oradaki alan görevlileri tarafından darp etmişlerdir. Polis araya girerek olayı yatıştırmıştır.

Bir başka olayda ise, seçim alanı içinde oyunu kullanan bir kişinin zafer işareti yapmasına "bu terör örgütü sembolüdür" diyerek yine saldırmışlardır. Saldırıya uğrayan genç seçimlerin yapıldığı bir sandıkta kapının içerden kitlenmesiyle güvence altına alınmıştır. Bu anı videoya alan başkanımız Kenan Kolat'a yönelik hakaretler de içeren davranışlarda bulunulmuştur. Bu olaydan sonra kendisine yönelik "şu kişiyi dışarda halledin" şeklinde talimatların verildiği duyurulmuş, kendisinin konuyu Komisyona getirmesiyle Konsolos yetkilisi ve AKP, MHP'li sorumlularla tartışılmış, kendisinin sağduyulu davranması ve Cumhur İttifakına mensup yetkili kişilerin ona bir saldırı yapılmasına karşı olacaklarını belirtmeleriyle konu kapatılmıştır.

Tüm bu süreçlerde konsoloslüğün bazı yetkililerinin yer yer taraflı davranışları, AKP'ye göz yuman yaklaşımları ekibimiz tarafından da gözlemlenmiştir.

Sosyal medyada "Berlin'de şu an Türk Konsoloslğuna PKKcılar tarafından saldırılıyor. Berlin gençleri akın edin hemen oraya çabuk" şeklinde mesajlarla yaklaşık 200 kişilik bir insan topluluğuş gelmiş ve alanının önünde sloganlar atarak gergin bir ortam oluşmasına yol açmıştır. Bu grup daha sonraki gün de konsolosluk önünde bulunmuştur. Konsolosluk yetkililerinin pasif kalmaları grupların cesaret almalarına da yol açmıştır.

c) ATO'da Karşılaşılan Durumlar:

Yurtdışı oy pusulaları ATO'ya ulaştırıldıktan sonra, sayımın yapıldığı 14 Mayıs'ta CHP Berlin'den katılan iki gözlemci, öncelikle ATO'ya girmeyi denemekle başlayan süreçteki organizasyon eksiklikleri karşısında şaşkınlığa uğramışlardır. Olmaması gereken şeylerin olduğunu, yapılması zorunlu olanların da yerine getirilmediğine, yeterli partimizin olmadığına da maalesef tanıklık edilmiştir. Yurt dışı oylarının çokluğunun sayım süresini ciddi olarak uzatacağı düşünülerek burada çalışacak görevlilerin, genç, dinamik etkin örgüt kadrolarından oluşturulması öngörülüp yapılsaydı daha isabetli olacaktı. Berlin oylarının sayıldığı 45 sandıkta ıslak imzaları toplayacak, sisteme girecek partilere ve kapıda her defasında olay çıkararak içeriye girmeyi başaran nobran AKP'lileri durduracak fazla sayıda milletvekiline gereksinim duyulduğu da diğer gözlemler arasındadır. İkinci turun olacağı kesinleştikten sonra bu eksiklikler Parti Okuluna da iletilmiştir.

Birinci turdaki eksikliklerin görülmesinden sonra 28 Mayıs'ta ATO'da yaşanabilecek olumsuzlukların daha az olması bekleniyordu. Orada Berlin'den görevli gözlemciye görev öncesi parti üst yetkilileriyle görüşmelerinde birinci turda yaşanmış sıkıntıların giderildiği söylendi. Özellikle Ankara örgütünden alınan bilgiler doğrultusunda açığının olmadığı belirtilmişti. Ne yazık ki 28 adet Berlin sandığının sadece 8'sinde partimizin gözlemcileri vardı. Salonun içerisinde eşgüdüm sağlanamamıştı. ATO'da görevli olan partimizin yetkililerinden bina ve kat sorumlusunun iletişim bilgilerini istediğimizde içeride bu bilgilerin var olduğu söylendi, fakat içeride bu bilgiler yoktu. Parti Okulunun hazırlamış olduğu videoda her gözlemcinin bu bilgilere sahip olması gerektiği altı çizilerek vurgulanmasına karşın bu bilgiler elimize maalesef hiçbir zaman ulaştırılmadı. Halihazırda gözlemcilerin bulunduğu bir WhatsApp grubu olmasına karşın birçok gözlemcinin bu gruba eklenmediğini gözlemledik. Ayrıca sandık görevlileri ve gözlemcilerin hep beraber olduğu bir grubun açılması çok daha iyi olurdu. Birçok kez sandık görevlileri arkalarında en azından muhalif partili bir gözlemci bırakmadan görev yerlerini uzun süreli olarak terk ettiler. Bu kişilere ulaşabileceğimiz iletişim bilgileri yoktu. Partimiz tarafından gözlemci sayısı tam olarak karşılanamıyorsa bile en azından diğer muhalif partililer ile sandıkları bölüşme noktasında daha iyi bir eşgüdüm kurulabilirdi. Örneğin bu insanların da bulunduğu bir Whatsapp grubu oluşturulabilirdi.

ATO binası içinde birçok kez güvenlik sıkıntısı meydana geldi. Ortam adeta AKP ve MHP'lilere teslim edilmiş gibiydi. Gün boyunca içeride iktidar partisi üyeleri ve ortakları sloganlar attı. Polisin bu duruma hiçbir müdahalesi olmadı. Burada milletvekillerinin daha aktif olarak polis memurlarını uyarması gerekirdi. Aramızdan birkaç gözlemci polis memurlarını uyarmamıza karşın bu dikkate alınmadı. Birçok sandıkta birden fazla AKP gözlemcisi bulunmasına ve bunun partimizin yetkililerine bildirilmesine karşın bu konu hakkında bir şey yapılamayacağı bize söylendi. Bir sandık başkanına AKP'li üyenin "Beştepe'deki kutlamaya ne zaman gidiyorsunuz?" gibi cümleler kurarak konuşması açık bir biçimde sandık başkanının tarafsızlığını ihlal ettiğini gösteriyordu. Bunları bildirmemize karşın ve bunların kanuna aykırı olmasına karşın partimiz yetkilileri tarafından hiçbir müdahale gelmedi. Son olarak partimizin vermesi beklenen kumanyalar çok geç elimize ulaştı.

4. Almanya Seçim Sonuçlarının Teknik Analizi

2014'ten bu yana Almanya'da yapılan Cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarını karşılaştırdığımızda Erdoğan'ın oylarında ciddi bir değişim gözlenmemiştir. Aşağıdaki tabloda Türkiye, Almanya ve Berlin oranları verilmiştir.

Berlin'de ikinci turda oy sayımızı arttırdığımız halde seçimi kazanamadığımızı görüyoruz. Bununla birlikte alınan oy oranının Türkiye'den fazla ve Almanya'da en yüksek oran olduğunu da belirtmemiz gerekiyor.

Milletvekili seçim sonuçları da ayrı bir grafikte değerlendirilmiştir.

2014 / 2018 / 2023 Cumhurbaşkanlığı Seçim Sonuçları Karşılaştırması

2014	Erdoğan	İhsanoğlu	Demirtaş
Türkiye	51,80%	38,40%	9,80%
Almanya	68,60%	23,70%	7,60%
Berlin	54,40%	34,60%	10,90%

2018	Erdoğan	İnce	Demirtaş	Akşener	Karamollaoğlu	Perinçek
Türkiye	52,50%	30,70%	8,30%	7,40%	0,89%	0,14%
Almanya	64,80%	21,90%	10,00%	2,60%	0,60%	0,20%
Berlin	51,70%	32,30%	11,90%	3,00%	0,80%	0,30%

2023 / 1	Erdoğan	Kılıçdaroğlu	İnce	Oğan
Türkiye	49,50%	44,89%	0,44%	5,17%
Almanya	65,49%	32,52%	0,70%	1,29%
Berlin	49,17%	48,81%	0,84%	1,18%
	31.248	30.942		

2023 / 2	Erdoğan	Kılıçdaroğlu
Türkiye	52,18%	47,82%
Almanya	67,22%	32,78%
Berlin	51,46%	48,54%
	33.292	31.399

Milletvekili seçim sonuçları ele alındığında Berlin’de, hem Almanya’dan hem de Türkiye’den çok daha fazla oranda bir artış sağlandığı net olarak görülmektedir. Berlin’deki oy oranımız %22,4’den %30,2’ye yükselmiş olmasında örgütümüzün çok yoğun çalışmasının etkisi büyüktür.

2015 - 2018 - 2023 Milletvekili Seçimleri Karşılaştırması						
2015	AKP	CHP	HDP	MHP	İyi Parti	Diğer
Türkiye	49,5% 23.673.541	25,3% 12.109.985	10,7% 5.145.688	11,9% 6.691.737		
Almanya	59,7% 340.249	14,8% 90.808	15,9% 97.557	7,5% 42.571		
Berlin	48,5% 23.559	22,6% 11.010	19,5% 9.471	6,3% 3.058		

2018	AKP	CHP	HDP	MHP	İyi Parti	Diğer
Türkiye	42,5% 21.333.712	22,6% 11.346.240	11,7% 5.865.664	11,1% 5.564.103	9,9% 4.989.639	1,9% 950.946
Almanya	55,7% 362.543	15,6% 101.294	14,8% 96.306	8,4% 54.572	3,3% 21.807	1,1% 7.089
Berlin	45,3% 25.583	22,4% 12.649	20,1% 11.368	6,1% 3.422	3,9% 2.187	2,2% 1.238

2023	AKP	CHP	YSP	MHP	İyi Parti	TİP
Türkiye	35,8% 19.346.135	25,33% 13.773.286	8,81% 4.791.441	10,07% 5.476.621	9,69% 5.269.520	1,73% 939.340
Almanya	50,79% 365.482	19,28% 138.723	8,75% 62.995	12,70% 91.399	2,80% 20.116	1,90% 13.666
Berlin	38,87% 24.469	30,2% 19.079	11,15% 7.019	8,11% 5.105	3,12% 1.962	3,88% 2.440

2018 ve 2023 seçim sonuçlarını Almanya’da konsolosluk bölgeleri bazında karşılaştırdığımızda ise çok farklı bir tablonun ortaya çıktığı görülmektedir.

Almanya genelinde oy oranımızın %15,6’dan %19,28’e yükselmesinde Berlin’deki yoğun artışın etkisi olduğu açıktır. Berlin’de sayısal olarak %50,8’lik bir oran ile rekor düzeyde artış sağlanmıştır.

Artışların son yıllarda Türkiye’den Almanya’ya gerçekleşen beyaz yakalı göçü ile ilgisinin olduğu ve yalnızca bu nedenle arttığı yeterli açıklamayı getirmemektedir. Öyle olsaydı Almanya’nın yüksek teknoloji merkezlerinde de benzer artışlar olabilirdi. Berlin örgütümüzün yoğun çabasının belirtilmesinde yarar görülmektedir.

ALMANYA 2023 MV	AK Parti 365.482 (%50.79)	Yeniden Refah 8.048 (%1.12)	MHP 91.399 (%12.70)	Yeşil Sol Parti 62.995 (%8.75)	TİP 13.666 (%1.90)	CHP 138.723 (%19.28)	İyi Parti 20.116 (%2.80)
Berlin	AK Parti 24.469 (%38.87)	Yeniden Refah 707 (%1.12)	MHP 5.105 (%8.11)	Yeşil Sol Parti 7.019 (%11.15)	TİP 2.440 (%3.88)	CHP 19.079 (%30.31)	İyi Parti 1.963 (%3.12)
Düsseldorf	AK Parti 40.588 (%54.22)	Yeniden Refah 769 (%1.03)	MHP 11.329 (%15.13)	Yeşil Sol Parti 5.090 (%6.80)	TİP 1.080 (%1.44)	CHP 12.078 (%16.13)	İyi Parti 2.156 (%2.88)
Essen	AK Parti 51.795 (%62.46)	Yeniden Refah 862 (%1.04)	MHP 11.040 (%13.31)	Yeşil Sol Parti 5.436 (%6.56)	TİP 812 (%0.98)	CHP 9.286 (%11.20)	İyi Parti 1.839 (%2.22)
Frankfurt	AK Parti 28.614 (%44.76)	Yeniden Refah 690 (%1.08)	MHP 8.694 (%13.60)	Yeşil Sol Parti 7.019 (%10.98)	TİP 1.406 (%2.20)	CHP 14.069 (%22.01)	İyi Parti 1.731 (%2.71)
Hamburg	AK Parti 19.145 (%46.56)	Yeniden Refah 496 (%1.21)	MHP 4.402 (%10.70)	Yeşil Sol Parti 4.896 (%11.91)	TİP 916 (%2.23)	CHP 9.071 (%22.06)	İyi Parti 1.127 (%2.74)
Hannover	AK Parti 16.159 (%48.95)	Yeniden Refah 392 (%1.19)	MHP 3.536 (%10.71)	Yeşil Sol Parti 3.852 (%11.67)	TİP 624 (%1.89)	CHP 6.693 (%20.27)	İyi Parti 913 (%2.77)
Karlsruhe	AK Parti 20.241 (%50.01)	Yeniden Refah 437 (%1.08)	MHP 5.087 (%12.57)	Yeşil Sol Parti 4.095 (%10.12)	TİP 739 (%1.83)	CHP 7.589 (%18.75)	İyi Parti 1.125 (%2.78)
Köln	AK Parti 33.458 (%51.87)	Yeniden Refah 687 (%1.07)	MHP 8.360 (%12.96)	Yeşil Sol Parti 6.033 (%9.35)	TİP 1.038 (%1.61)	CHP 11.493 (%17.82)	İyi Parti 1.852 (%2.87)

ALMANYA 2018 MV	CHP 101.294 (%15.6)	Sayısal artış 36.95%	Oransal artış 23.59%
Berlin	CHP 12.649 (%22.4)	50.83%	35.31%
Düsseldorf	CHP 8.496 (%12.7)	42.16%	27.0%
Essen	CHP 6.837 (%9.4)	35.82%	19.15%
Frankfurt	CHP 10.434 (%17.0)	34.83%	29.47%
Hamburg	CHP 6.906 (%17.02)	31.35%	29.61%
Hannover	CHP 6.993 (%15.7)	(-)-4.2%	29.1%
Karlsruhe	CHP 6.035 (%16.7)	25.75%	12.28%
Köln	CHP 9.396 (%14.1)	22.31%	26.38%

ALMANYA 2023 MV	AK Parti	Yeniden Refah	MHP	Yeşil Sol Parti	TİP	CHP	İyi Parti
	365.482 (%50.79)	8.048 (%1.12)	91.399 (%12.70)	62.995 (%8.75)	13.666 (%1.90)	138.723 (%19.28)	20.116 (%2.80)
Mainz	AK Parti 14.795 (%52.25)	Yeniden Refah 335 (%1.18)	MHP 3.547 (%12.53)	Yeşil Sol Parti 2.995 (%10.58)	TİP 456 (%1.61)	CHP 4.909 (%17.34)	İyi Parti 618 (%2.18)
Münih	AK Parti 26.042 (%47.57)	Yeniden Refah 676 (%1.23)	MHP 6.813 (%12.45)	Yeşil Sol Parti 2.203 (%4.02)	TİP 1.384 (%2.53)	CHP 13.875 (%25.35)	İyi Parti 2.064 (%3.77)
Münster	AK Parti 18.308 (%58.42)	Yeniden Refah 336 (%1.07)	MHP 3.931 (%12.54)	Yeşil Sol Parti 2.258 (%7.21)	TİP 367 (%1.17)	CHP 4.696 (%14.99)	İyi Parti 723 (%2.31)
Nürnberg	AK Parti 12.730 (%45.08)	Yeniden Refah 311 (%1.10)	MHP 3.730 (%13.21)	Yeşil Sol Parti 1.695 (%6.00)	TİP 632 (%2.24)	CHP 7.227 (%25.59)	İyi Parti 1.017 (%3.60)
Stuttgart	AK Parti 42.476 (%52.22)	Yeniden Refah 1.024 (%1.26)	MHP 12.358 (%15.19)	Yeşil Sol Parti 6.875 (%8.45)	TİP 1.208 (%1.49)	CHP 12.921 (%15.88)	İyi Parti 2.218 (%2.73)
Kassel	AK Parti 4.837 (%54.82)	Yeniden Refah 98 (%1.11)	MHP 1.154 (%13.08)	Yeşil Sol Parti 764 (%8.66)	TİP 96 (%1.09)	CHP 1.328 (%15.05)	İyi Parti 227 (%2.57)
Bremen	AK Parti 6.090 (%51.15)	Yeniden Refah 147 (%1.23)	MHP 1.016 (%8.53)	Yeşil Sol Parti 1.716 (%14.41)	TİP 232 (%1.95)	CHP 2.219 (%18.64)	İyi Parti 242 (%2.03)
Regensburg	AK Parti 1.910 (%54.08)	Yeniden Refah 37 (%1.05)	MHP 493 (%13.96)	Yeşil Sol Parti 182 (%5.15)	TİP 63 (%1.78)	CHP 663 (%18.77)	İyi Parti 98 (%2.77)
Aachen	AK Parti 3.825 (%50.10)	Yeniden Refah 44 (%0.58)	MHP 804 (%10.53)	Yeşil Sol Parti 867 (%11.36)	TİP 173 (%2.27)	CHP 1.527 (%20.00)	İyi Parti 203 (%2.66)

ALMANYA 2018 MV	CHP	Sayısal artış	Oransal artış
	101.294 (%15.6)	36.95%	23.59%
Mainz	CHP 3.672 (%14.1)	33.68%	22.98%
Münih	CHP 10.220 (%20.0)	35.76%	26.75%
Münster	CHP 3.850 (%14.7)	21.97%	1.97%
Nürnberg	CHP 5.999 (%22.4)	20.47%	14.24%
Stuttgart	CHP 9.807 (%14.0)	31.75%	13.43%
Kassel			
Bremen			
Regensburg			
Aachen			

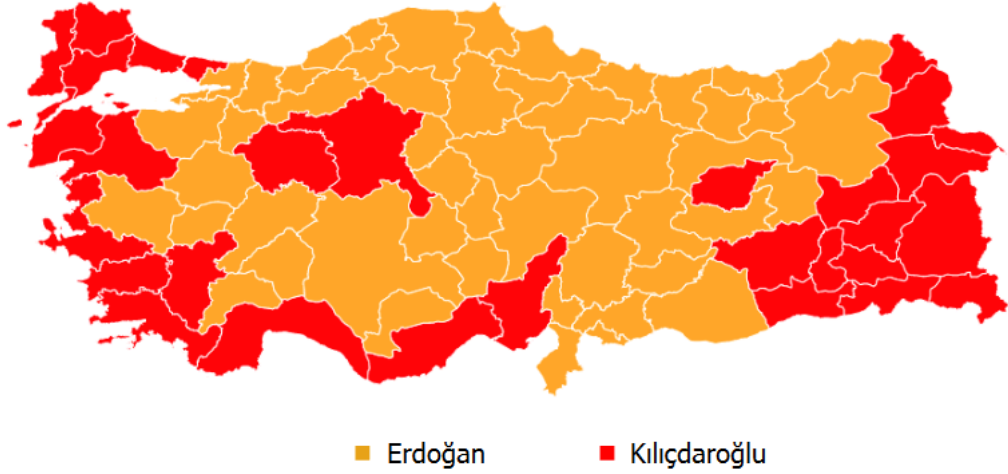
5. Almanya Seçim Sonuçlarının İçeriksel Analizi

a) Almanya'da AKP ve Erdoğan Niye Yüksek Oy Alıyor?

Bu konuda sayılara dayalı analiz yapmak çok zor, zira bu konuda araştırmaların olmadığını görüyoruz. Ancak deneyimler, gözlemler, bazı bilimsel kuruluşların açıklamaları ve örgütsel çalışmalar dikkate alındığında şu etkenlerin rol oynadığı görülmektedir:

- i) Almanya'ya çok ciddi bir işçi göçü gerçekleştiği, bu göçün özellikle Orta Anadolu, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinden olduğu bilinmektedir. Bu bölgelerde genelde daha muhafazakar kesimlerin ağırlıklı olarak yaşadığı, ekonomik nedenlerle bu kesimlerin daha çok yurtdışına göç ettiğinden yola çıkılırsa, Almanya'ya gelindiğinde karşılaşılan toplumun değerleriyle örtüşmeyen ve kendi kabuğuna çekilen, kendi kültürel değerlerini daha da koruyan bir sosyal yapının oluştuğunu görebiliriz. Nitekim Orta Anadolu, Güneydoğu Anadolu'nun bir bölümü ile Karadeniz bölgesinde de AKP'nin çok yoğun oy aldığını görüyoruz.

Buraya gelen kesimlerin de bu geleneklerini sürdürdükleri söylenebilir. Bu durum onların çocukları için de geçerlidir. Alttaki harita durumu özetlemektedir.

- ii) İçinde yaşadığımız Almanya toplumunda Türk, Türkiye ve İslam karşıtlığı, yer yer düşmanlığı, kurumsal ve yapısal ırkçılığın yoğun olduğu bir gerçekliktir. Bunun sonucunda içine kapanan toplumsal kesimlerin sığınacakları bir “liman” arayışı ortaya çıkmaktadır. Bunu Erdoğan görmüş ve toplumunun bu beklentisi doğrultusunda mesajlar vermiştir. Buna örnek olarak Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanlığını oluşturarak kurumsal düzeyde bir adım atmıştır. Bu kurum son yıllarda toplumun yalnızca bir kesimine hitap etse ve yalnızca o kesimlere proje destekleri verse de toplumun bir kesiminde karşılık bulmuştur.
- iii) Yurtdışında yaşayan insanlarımızın kangren haline gelmiş sorunlarına geçmiş hükümetler sistematik olarak eğilmemiş, Erdoğan bu konuyu ele almış; bazı konularda ilerleme sağlamıştır. Son dönemlerde sorunlar daha artmış olmasına karşın, söylem düzeyinde toplumda karşılık bulan bir siyaset gerçekleştirilmiştir.
- iv) Örgütlenme konusunda seküler kesimlerden farklı olarak AKP cami ve dini kuruluşlarda kontrolünü ve etkisini yükseltmiş, siyaseti bu alanlara etkin olarak sokmuş ve seçmenlerin önemli bölümüne buralardan ulaşmıştır. Bu sürecin önümüzdeki dönemde Alman hükümeti tarafından daha çok mercek altına alınacağı da bilinmelidir.
- v) Toplumda değişik nedenlerle ezilen, horlanan, aşağılanan insanlarımızın sarıldığı değerler din ve milliyet ekseninde olmuş, bunun sonucu olarak bu değerleri yoğun olarak öne çıkaran Erdoğan toplumda bir karşılık bulabilmiştir.
- vi) Eğitilmiş, Alman toplumuyla genel anlamda uyum içinde olan ve olmak isteyen Türkiye kökenlilerin daha yoğun olarak Alman vatandaşlığına başvurduklarını biliyoruz. Alman vatandaşlığına geçmek için iyi derecede Almanca (B1) ve yeterli gelire sahip olunması gerektiğinden yola çıkılırsa anılan grubun daha yoğun Alman vatandaşlığını kazandığını ve Türkiye seçimlerinde oy kullanamadıklarını söyleyebiliriz.

b) Partimizin Yurtdışına Dönük Eksiklikleri ve Yanlışları Nelerdi?

- i) CHP'nin 2013 yılında başlayan yurtdışı örgütlenmesi baştan beri sorunlu olarak gelişti. Kişilere bağlı olarak oluşturulan yapıların sağlıklı olmadığı geç de olsa anlaşıldı, ancak kurumsal ve yapısal yaklaşımlar yeterince ortaya konmadı. Son dönemde bir Genel Başkan Yardımcısının yurtdışı örgütlerden sorumlu kılınması genel anlamda olumlu oldu, ancak yapısalık konusunda yeterince adım atılmadı. Bu görevin sürekli değişime uğraması iletişimde büyük zorluklar ortaya çıkardı. Bunun yanı sıra yapılan bazı koordinatör ve yardımcı atamalarının yanlış olması, bu göreve getirilen kişilerin kendi konumlarını güçlendirme doğrultusunda çalışma yapmaları da özellikle Almanya örgütlerinde büyük sorunlara yol açtı.
- ii) Yurtdışı örgütlerinin uzunca bir süredir dile getirdiği ve partide yurtdışının katılımını arttıracak ciddi hiçbir adım atılmadı. Yurtdışı örgütlerini bir il örgütü gibi görmeme, onları Türkiye'deki il başkanlıkları gibi değerlendirmeme büyük bir yanıştı. Bu yanlış hala sürüyor.
- iii) Parti organlarında temsiliyet konusunda gerekli adımların atılmaması, sorunu yurtdışı örgütlerinin üzerine atan anlayışların bir sonuç vermeyeceği açıktır. CHP'de bir tüzük değişikliği yapılarak tüm yurtdışı örgütleri il statüsü alabilmeli, her biri en az 1 delegeyle kurultaylarda temsil edilebilmelidir. Ayrıca yurtdışından en az 3 kişinin Bilim, Kültür ve Yönetim Platformunda olduğu gibi Parti Meclisinde temsiliyeti sağlanmalıdır.
- iv) Bu dönem içerik konusunda daha iyi bir çalışma yapılarak yurtdışına dönük istemler örgütlerin katılımıyla saptandı. Burada Berlin örgütümüzün yoğun bir çalışması oldu. Eylül 2022'de SPD Genel Merkezinde 2 günlük bir çalıştay gerçekleştirildi. Burada konuşulan birçok konu programa alındı. Ancak bu konunun gündeme taşınması için yeterli ve gerekli çalışma Genel Merkezce yapılamadı.
- v) Seçim programının iyi olmasına karşın partimizin yurtdışından hiçbir aday göstermemesi büyük eleştirilere neden oldu, bizleri alanda çok zor duruma düşürdü. Yıllardır emek veren, uzmanlıkları tartışmasız olan birçok aday başvuru yapmasına karşın "ittifaklar nedeniyle sizi koyamadık" şeklinde bizce apolitik ve yanlış gerekçelerle partimizin yurtdışındaki imajı yerle bir edildi. AKP (3), MHP (1), YSP (1), İyi Parti (1), DEVA (1, CHP listesinden) yurtdışından aday gösterdi, bunların büyük bölümü seçildi. Bu tutum partimizin yurtdışına bakışında önemli eksiklikleri olduğunu, yurtdışını ciddiye almadığını gösteriyor. Partimizin bizleri yalnızca sandıkları koruyan, sandıklarda çalışanlardan ibaret olduğu şeklinde görmesi, aslında yurtdışında sosyal demokrat partilerde siyaset yapan, buradaki deneyimleri Türkiye'ye aktarabilecek ve böylelikle partimize katkı yapabilecek insanları görmemesi kabul edilemez bir durumdur.

c) CHP Berlin Olarak Eksikliklerimiz Nelerdi?

- i) Yalnızca seçim dönemlerinde değil, daha öncesi ve sonlarında da vatandaşlarımızla daha yoğun bir iletişim içinde olmalıydık. Her ne kadar yurtdışı örgütleri içinde ilk öbek çalışmasını Berlin’de model proje olarak başlatsak da 3.000 hane yerine ancak 1.490 haneye girebildik. Bunda Şubat ayındaki depremin etkisi oldu, ama bu geliştirilebilir olmalıydı.
- ii) Bir önceki seçimde aldığımız 12.649 oyu bu seçimlerde 19.079’a çıkardık, ancak üye sayımızda bu oranda artış sağlanamadı. 904 olan üye sayımızın en az 2.000 olması hedeflenmelidir.
- iii) Üye profilimizin yapısını ciddi biçimde ele almak gerekiyor. Zira 60 yaş üzerindeki üyelerimiz tüm üyelerimizin neredeyse 2/3’sine denk geliyor. Bu da mobilitasyonu azaltıyor. Gençlere yönelik daha yoğun bir çalışma yapılması gerekiyor. Bu dönem Gençlik Kolumuzu çok fazla destekledik ve ilk meyvelerini alıyoruz.
- iv) Genelde bize yakın STK’larla iletişimimiz iyi, diğerleriyle de bağlantımızın düzeyli olmasına karşın, özellikle bize yakın olmayan örgütlerle daha yoğun çalışmaların yapılması gerekli görülüyor. Berlin’deki spor, kültür ve hemşehri derneklerinde bizden daha çok üyenin yer almasının sağlanması yerinde olacaktır.
- v) Sosyal medya kullanımı konusunda yurtdışı örgütleri içinde en önde gelenlerden olsak da, yine de hedef gruplarına ulaşma konusunda daha yoğun bir çalışmanın yapılması elzem görülüyor. Özellikle Berlin’e gelen yeni gençlerden destek almak önemli olacaktır.
- vi) Kadınlar Kolu yerine oluşturduğumuz Cinsiyet Eşitliği Konseyi henüz beklenen gelişimi gösteremedi. Bunun üzerinde yeniden durmanın gereği ortaya çıkmıştır. Değişik hedef gruplarına ulaşma konusunda daha yoğun çalışma yapılması gerekli görülmektedir.
- vii) Seçime katılım yurtdışı ve Almanya’da %50’nin üzerine çok az çıktı. Berlin gibi büyük kentlerde katılımın düşük olmasının daha ciddi analizinin yapılması gerekirdi.

6. Yurtdışından 14 ve 28 Mayıs Seçim Sonuçlarına Yönelik Genel Saptamalarımız

Öncelikle seçim sonuçlarının bizim açımızdan **açık bir yenilgi** olduğunu söylemek isteriz. Türkiye tarihinin çok kritik bir eşiğinde, milletimize bu seçimin demokratik, refah dolu ve halkının tüm kesimlerinin birbiriyle barışık olduğu bir ülke için son çıkış olduğunu söyledik. Nihayetinde seçimi kaybettik. Tüm insanlık tarihinde toplumsal ileri ve geri sıçramaların varlığı ortadadır ve bizce bu seçim sonuçları ile ülkemiz çok daha kötü bir yola girmiştir. Mevcut iktidar önümüzdeki beş yılda ülkeyi her türlü kriterde geriye

taşıyacaktı. Bu saptamayı yapmakla beraber, aynı tarih, en karanlık zamanlarda bile doğru reçeteyi belirleyebilen ve uygulamayı başarabilen toplumların yollarını çevirebildiğini göstermiştir. Elbet, Kuvayı Milliye geleneğinden gelen partimizin de en büyük sorumluluğu ülkemizde bir kez daha bu makus talihi yenecek programı ve kadroları hazırlamaktır. Bunun nasıl olabileceği ile ilgili görüşlerimizi bir sonraki bölümde açıklayacağız. Aşağıda farklı açılardan seçim yenilgimizi değerlendireceğiz.

a) Cumhurbaşkanlığı 1. Tur:

i. Anketlerin Yarattığı Yanlış Geri Dönüşler Yöntemlerimizin Tam Çalıştığı Algısını Oluşturdu:

Tüm hatalar sıralanmadan önce pek çok farklı anket şirketinin bizi 14 Mayıs seçimlerinin öncesine kadar hep önde gösterdiğini işaret etmek isteriz. Buradan aldığımız doğru olmayan geri dönüşler yaptığımız stratejilerin „başarılı“ gittiğine yönelik yanlış bir işaret oldu. Mevcut durumu hatalı saptadığımız için çok daha önceden yapabileceğimiz bazı karşı hamleleri yapamamış olduk.

ii. Cumhurbaşkanlığı Adaylık Belirleme Süreci, Adayımızı Geri Döndürülemez Biçimde Yıprattı:

Seçim sürecinin geneline bakıldığı zaman Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun en çok yıpratıldığı sürecin adayın belirlenmesi sırasında olduğunu görüyoruz. Bu süreçte en başta kendi ittifak ortaklarımızın, 2022 başından beri kamuoyuna açık bir biçimde adayımızla ilgili kaygılarını sunması, diğer tarafı ikna etme kapasitemizi çok sınırlamıştır. İğneyi kendimize batırmak gerekirse de, bu adaylığın resmen açıklanması daha geç olsa dahi, bizim daha erken belirlememiz ve ittifak ortaklarımızı ikna etmek için gerekli diplomasiye çok daha önceden başlamış olmamız gerekirdi.

iii. Çok Cumhurbaşkanı Yardımcılı Yönetim Modeli Halkta Güvensizlik Oluşturdu:

İttifaktaki tüm siyasi parti başkanlarıyla iki belediye başkanının hükümete yardımcı sıfatıyla girmesi, diğer tarafa oy veren seçimde ittifakın ülkemize yönelik bir tahayyül birlikteliğinden çok, koltuk dağıtma birlikteliği olduğu algısını güçlendirmiştir. Aynı zamanda kendi seçmenimizde, kendi oylarıyla desteklemedikleri siyasi görüşlerin iktidara taşındığına dair kaygıyı büyütüştür. Bu sürecin, tüm siyasi partilerin sadece anayasa ve mutabakat programına destek vermeleri temelinde ilerlemesi gerekmektedir. Belki seçim sonrasında bakanlık verilmesi de değerlendirilebilirdi, ama toplumsal desteği en geniş iki partinin genel başkanları Kemal Kılıçdaroğlu ve Meral Akşener'i öne çıkaran bir yönetim yapısı hem büyük partilerin tabanlarını genişletmelerini daha kolaylaştırabilir, hem de koalisyon karşıtı propagandaya maruz kalmış insanların ikna olmasını kolaylaştırabilirdi.

iv. **Pozitif Birleştirici Kampanya Doğruydı, Ama Terörle Birliktelik İftiralarına Erkenden Yanıt Verilmeliydi:**

Seçim sonuçlarını değerlendirirken yapılan tüm tercihlerin %2 fazla oy getirirse doğru, getirmezse yanlış olduğu gibi bir yanılısamaya düşmeden, toplumu birleştiren pozitif bir kampanyanın ilkesel olarak doğru olduğunu düşünüyoruz. Seçim kampanyamızın seçim döneminden önceki genel siyasi söylemimizle uyumlu olması başarıya ulaşmamız için gerekli bir şarttır. Bizim son 13 yılımızın işaret ettiği ideolojik ayrışma, otokratlara karşı demokratlar, çoğunlukçu bir rejime karşı toplumun tüm kesimlerinin temsil edildiği bir ülke olduğu için bu tip değerleri öne çıkaran bir kampanya çatı temalar açısından doğrudur. Nitekim bu kampanya biçimi 2017, 2019 ve 2023'te büyükşehirlerde başarıya ulaşmamızı sağlamıştır, ama daha küçük il ve kırsal bölgelerde aynı etkiyi yaratmamıştır. Farklı konularla yapılacak kampanyaların inandırıcılık için çok daha önceden işlenmesi gerekirdi. Ayrıca iktidarda olan ve çoğunluğun bir biçimde rızasını uzun süredir kendisi için toplamış bir kişinin negatif kampanya başarısını, kendimize örnek almak ve doğru olduğunu düşünmek yerinde olmaz.

Bununla birlikte yanıldığımız noktalardan biri de karşı tarafın yalanlara ve montajlara dayalı negatif kampanyasının halkın kaygılarını ciddi bir biçimde etkilemeyeceği olmuştur. Burada kendi pozitif kampanyamıza bir biçimde terör karşıtlığını eklemelendirerek en azından bu iftiraların altını biraz daha boşaltmaya çalışmalıydık.

v. **Vaatler Halka Ulaştırılmadı ya da İnandırıcı Gelmedi:**

Bu seçimin sonucunda ekonominin mevcut halinin, Türkiye'de seçim sonuçlarını değiştirmeye yetmediğini görmüş bulunmaktayız. Bu mevcut durum gelirlerin yüksek enflasyonlarla fiilen düşürülmesi, halkın her şeyi hemen almak zorunda kalarak birikim yapamaması, bununla beraber herkesi ucuz iş gücü yaparak işsizliğin düşürülmesi ve işverenlerin bu tüketim baskısıyla da desteklenerek ayakta tutulmasıdır. Bu bir çeşit acı reçetedir ve Türkiye'nin ekonomisi gerçekten kötüdür. Bununla beraber 100 yıllık Türkiye'nin ekonomik alt yapısı bu durumu farklı acı reçeteleri sırayla değiştirerek kaldırabilecek durumdadır. Mutlak bir çöküş ve iflas çok düşük bir ihtimaldir, bunu bekleyerek siyaset kurmak da zaten sağlıklı değildir. Doğrusu refahın ve ekonomik istikrarın beraber olabileceğini ve bunun ancak bizimle beraber olabileceğini söylemektir. Biz de bu süreçte tam olarak bu mesajı vermeye çalışmıştık. Diğer taraftan ve kısmen bizim tarafımızdan aldığımız yanıt ise, her şeyin gerçekten kötü olduğu ama bizim tarafımızdan düzeltileceğine inancın zayıf olduğudur. Bu inançsızlığın büyümesinde de bazı eksiklikleri görüyoruz.

Sırayla:

- **Yerel yönetimlerimizde yaptığımız** halkı destekleyen çalışmaları Türkiye'nin geri kalanında yeterince anlatmadık. Özellikle ikinci derece büyük şehirlere özel bir tanıtım çalışması olmadı.

- **Deprem bölgesinde** sözünü verdiğimiz ücretsiz evleri, gerçekten yapılabileceğimize dair bir güven sağlayamadık. Bu noktada daha somut projeleri hazırlamamız gerekiyordu. İnsanların gözleriyle görüp dokunabileceği maketlerin, videoların hazırlanması gerekiyordu. Devlet olanakları ve bazı teknik bilgiler olmadan bunları yapmak kolay değildi, ama yine de temel fizibilite çalışmaları yapılabilirdi.
- **Bazı uygulanması zor vaatler** halkta ters tepki yarattı. Bunların içinde de başta Avrupa'ya vizesiz seyahat ve Süper Lig maçlarının TRT'den ücretsiz gösterilmesi yer alıyordu. Bunların uygulanabileceğine dair inançsızlık partimizin ciddi bir yönetim programı hazırlamadığına dair bir kanaat oluşturdu.
- **Savunma sanayisiyle** ilgili söylemlerimiz iktidara gelince Bayraktar'larla çalışacağımızı Twitter'den anlatmakla sınırlıydı. Bununla ilgili bazı vizyon projeleri, daha önceden ve bazı toplumsal olarak sevilen figürlerle seçim öncesinde konuşmaya başlamamız gerekiyordu. İHA'ların ötesinde bazı farklı alanların da öne çıkarılması yarar sağlayabilirdi.
- **Orta gelir tuzağının kırılması** için ülkemizin yüksek teknoloji üretmesi gereğini saptamış olmakla beraber, bu noktada iyi bir yol haritasını ortaya koyamadık. Burada her alan değil, bazı kilit sektörlerin seçilerek bunların büyütüleceği anlatılmalıydı. Özellikle ham maddesi de Türkiye'de olan birkaç alan belirlenebilirdi. Bunların ne olabileceğinin saptanmasını alanında uzman kişilere bırakmayı tercih ediyoruz, ama örnek olarak oyun yazılımları, uçak kanatları, telefon antenleri, toryum reaktörleri ve güneş enerjisi panellerini verebiliriz.
- **Lojistik üs olacağımız** „Merkez Türkiye“ ve „İpek Yolu“ projeleri ise “mega” proje olarak çok üstünkörü anlatıldı. Burada en önemli eksiğin, Türkiye'nin lojistik potansiyelinin mevcut durumda küçük bir bölümünün kullanıldığı, kendi seçmenimiz dahil, halka somut bir biçimde anlatılmamıştır.
- **Aile destekleri sigortası** ile sosyal yardımların bir sisteme oturtulması projemiz, son 12 yıldır savunduğumuz ve halka anlatmayı hala başaramadığımız başka bir proje olarak ortaya çıkmaktadır. Halbuki sosyal demokrat bir parti olarak, insanların onurunun kapı kapı dolaşmak zorunda bırakılmadan kırılmadığı bir toplumsal dayanışma mekanizmasını duyurmayı başaramamış olmak önemli bir eksikliğimizdir.

b) Milletvekili Seçimleri:

i. İki Partili Listeler Toplumun Millet İttifakı'nda Temsiliyet Bulmasına Zarar Verdi:

Seçim sonuçlarına bakılırsa, biz oyumuzu hiç arttıramamış olsak dahi, ittifak partilerimizden aldığımız oyun en fazla yüzde üç olduğu ortaya çıkmaktadır. Muhalefet stratejisinde bu siyasi partilerin temel işlevinin muhafazakar seçmenden oy almak olduğu düşünülürse, Saadet oyunu korumuş dahi olsa yeni kazanılmış oyun %1,5 civarı olduğu öngörülebilir. Bu ise bize meclis çoğunluğunu sağlamak çok geridedir. Bu duruma benzer bir başarısızlık oyunu arttıramayan İYİ Parti'de de görülmektedir. Bu sonuç bize iki kutuplu siyasetin Cumhur seçmenin bize geçişini sağlayamadığını göstermektedir. Burada bir ara durak olarak Saadet, DEVA ve Gelecek beraber seçime girmiş olsalar bu tip seçmen için bir çekim merkezi oluşturabilirlerdi. Belki çok liste d'Hondt sisteminde dezavantajlı gibi görülse de, karşı taraftan eksiltilecek oyla bu dezavantaj telafi edilebilirdi.

ii. Aday Listeleri Halkta Heyecan Yaratmadı ve Örgütü Sırtlayamadı:

İstanbul başta olmak üzere büyükşehirlerde listelerde seçilecek sıraların yarısının ittifaklara ayrılmasının kendi örgütümüzde bir motivasyon düşüklüğü yarattığını görmek mümkündür. Aynı zamanda listelerde örgütümüzden yükselmiş isimleri bulmak mümkün olmakla beraber, yerel dinamikler, meslek dağılımı, genç ve kadın dengesi gibi bazı en temel faktörlerin yeterince gözlenmediği ortaya çıkmaktadır.

iii. Aday Kampanyaları Genel Kampanyanın Fazla Gölgesinde Kaldı:

Milletvekillerinin kendi kampanyalarını yapmalarının kurumsal kimlik tarafından fazla kısıtlanması, bireylerin kendi alanlarında yerel şartlara uygun çalışma yapmasını çok büyük oranda engellemektedir. Bu durum da birkaç istisna dışında yerelde adayların örgütleri taşımasını engellemiş, daha çok örgütlerin adayları taşıdığı bir tabloya evrilmiştir. Genel kampanyanın temalarına aykırı içerik üretilme haklı kaygısını önleyecek ama milletvekili adaylarının kendi bireysel özelliklerini de öne çıkararak mikro kampanyaları oluşturmanın yöntemlerini bulmamız gerekmektedir. Burada bir alternatif sadece liste başı adaya özel bir çalışma yapılması olabilir.

c) Cumhurbaşkanlığı 2. Tur:

i. Sürece Geç Başlanması:

İlk göze çarpan ikinci tur sorunlarından biri iki haftanın ilk beş gününün yeni strateji bulmakla harcanması olmuş, bu hem kendi seçmenimizde umutsuzluğun büyümesine, hem de fikrini değiştirmeye çalıştığımız seçmen bir acziyet görüntüsünü verilmesine yol açmıştır. Olması gereken, ikinci tura geride girebileceğimiz senaryoların çoktan çalışılmış, eksik kalan oyların hangi kesimler olabileceğinin öngörülerek yeni söylemlerin seçimden bir sonraki gün hemen dolaşıma sokulmasıydı.

ii. **Negatif Kampanyaya Sert Dönüş:**

Birinci tur söylemlerimizden sonra, bir anda başta Suriyeliler olmak üzere korku yayan bir dile geçilmesi halkta kısmen karşılık bulmuş, oylarımızı bir miktar arttırmış ama seçim kampanyasını kazandıracak büyüklükte bir değişimi yaratmamıştır. Bir anda apayrı bir söylemin koyulması bir inandırıcılık sorunu yaratmıştır. Doğrusu, kullanabilecek bu tip söylemlerin zayıf bir biçimde ilk turdan ortaya konması ve ikinci turda, ilk turdaki kampanyanın devamı olarak daha yumuşak ve dengeli bir kampanyayla devam edilmesiydi.

iii. **Zafer Partisi ile Yapılan Protokol:**

İki tur arasında, diğer adayları temsil eden figürlerle görüşülmesi ve uzlaşma arayışı çok doğaldır. Bununla beraber bu arayışlar çok sert dönüşlere sebebiyet verirse, kısa vadede getirdiği oy kazancından daha fazlasını orta vadede partimizin tutarsız görülmesine sebebiyet vererek zarara dönüştürebilir. Bu protokolde partimizin bugüne kadarki duruşları açısından sorunlu üç temel nokta dikkat çekmektedir.

- **Anayasamızın ilk dört maddesinin değiştirilmemesi** ile ilgili konunun gündeme alınmaması gerekirdi. CHP'nin Cumhuriyetin temel değerlerine sahip çıkacağını göstermesi için bir belgeye imza atmasının istenmesi aslında partimize yapılan en hafif deyimle çok büyük bir haksızlıktır.
- **Güneydoğuda yaşayan vatandaşlarımızın** en can yakıcı sorunlarından bir tanesi, özellikle yerel yönetimlerde, seçme haklarının sınırlandırılmasıdır. İki yerel seçimdir bölge seçmeninin seçtiği yerel yönetimlere kayyum atanmakta ve fiilen belediyesiz bir bölge oluşturulmaktadır. An itibarıyla, bu seçme hakkının sınırlandırılması Kürt sorununun mevcut haliyle en yakıcı sorunu olarak ortaya çıkmaktadır. Bugüne kadar partimizin savunduğu başta bölücü terör olmak üzere her türlü terör örgütüne mutlak karşı çıkış ve kolluk güçlerimizin hukuk içerisindeki verdiği mücadeleye her türlü desteğin verilmesi elbette doğru olmalıdır. Teröre en küçük destek veren herkesin tarafsız mahkemelerce yargılanması ve hak ettiği cezaları alması gerekir. Bununla beraber eğer bu suçu işleyen siyasiler varsa, ya YSK tarafından adaylığının en baştan kabul edilmemesi ya da mahkum edildikten sonra yeni yerel yöneticilerin ya belediye meclisi ya da halk tarafından yeniden seçilmesi en temel demokratik ilke kabul edilmelidir. Kayyumların terörle mücadele metodu olarak benimsenmesi, demokratik siyasi yöntemlerin önünün kapatılması bölücü teröre en büyük desteğin verilmesi anlamına gelmektedir. Bizim için kayyumları desteklemenin terörle mücadele yöntemi değil; gerçek bölücülük ve bu milletin kardeşliğine karşı olmak, terör örgütlerinin radikal yöntemlerine can suyu vermek olduğu açık ve net olarak deklare edilmeliydi.

- **Suriyeli sığınmacılarla** ilgili partimizin bugüne kadar savunduğu politika hem Atatürk milliyetçiliği hem de sosyal demokrat ilkeler açısından tüm eksiklerine karşın genelde tutarlı bir açıdaydı. Bu da Türkiye'nin Avrupa'nın sığınmacı sorununu tek başına çözemeyeceğine, Türkiye'nin kamu kaynaklarının sağlıksız ve plansız bir biçimde kendi vatandaşı olmayan insanlara harcanmasına, Suriyelilerin ucuz iş gücü olarak sömürülerek Türk halkının da emeğinin ucuzlatılmasına tepki göstermek, emeğin yüce değer olduğundan yola çıkarak bunu sömüren işverenlere de karşı durmak ve ülkemize canını kurtarmak için gelenlerin ya vatanlarına dönüşü ya da uyum sağlamış olanların ülkemizde yaşamaları için gerekli adımların atılmasına ya da diğer ülkelere güvenli göçünün sağlanarak Türkiye üzerindeki yükün tüm coğrafyaya eşit dağılmasını sağlamasıydı. Bunu yaparken "Suriyeli kardeşlerimizi davulla zurnayla uğurlayacağız" diyerek, bu süreçte mağdur olmuş ve büyük acılar yaşamış Suriyelileri hedef göstermeden, Türk halkının da haksız yere ödediği bedellerin artık bitmesi gerektiğini ortaya koymaktaydık. İkinci tur sürecinde ise topraklarımızda yaşayan bir topluluğun, ülkeden gitmesini o kitleyi hedef göstererek merkeze almak, hem bugüne kadar her konuda toplumsal fay hatlarına saygılı parti politikalarımızla bir çelişki oluşturmuş, hem de bu konunun oylanarak parti siyasetleri düzlemine çekilerek toplumsal uzlaşma arayışının zorlaşmasına yol açmış, bu topluluğun partimize açık bir karşıtlık geliştirmesine zemin hazırlanmıştır. Oysa Suriye kökenliler içinde varolan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının seçmen olduğu gerçeği dikkate alınmalı ve onlara dönük politikalar da geliştirilmeliydi.

iv. **Yeni Seçmenlerden Beklenen Desteğin Alınamaması:**

Türkiye'de yeni blokların 2017'de kurulmasıyla beraber, tüm seçimlerde %52 - %48 gibi bir dengenin ortaya çıktığını görmekteyiz. Bu da yeni gelen seçmenlerin, yaş almış seçmenlerle benzer bir oy verme davranışı gösterdiğini ya da ara yaş gruplarının Millet İttifakından Cumhur İttifakına kaydığını işaret etmektedir. Bu da ileriki seçimleri değerlendirirken, yeni seçmenlerin otomatikman çoğulcu demokrasiden yana taraf olmasını beklememizin isabetli olmadığını göstermektedir.

8) Yapılması Gerekenler

Yukarıda da belirttiğimiz gibi seçim yenilgisinin yapılan tüm doğruları maskeleyen de doğru olmayacaktır. Ayrıca, Genel Başkanımızın yoğun çabasını görmezden gelmek, tüm sorumluluğu kendisine yüklemek yerinde bir yaklaşım olmayacaktır.

Bugüne kadar kurduğumuz strateji Zafer Partisi'nden Yeşil Sol Parti'yi, Saadet Partisi'nden İYİ Parti'ye tüm renklerin bir arada ortak oy verebilme refleksi oluşturabilmiş ve oyumuzu yüzde %48'e getirmiştir. Bununla beraber oyları tek bir isimde toplamayı başarsa da, Cumhur İttifakı'nı azaltmayı başaramamıştır. Bu nedenle kazanımlarımızı elimizde tutarak ama anlamlı değişimleri halka sunarak %50'nin üstüne çıkmamız

gerekmektedir. Bir ayrı önemli nokta da, kendi seçmenimiz başta olmak üzere, toplumda partimize yönelik hem kadrosal hem de yapısal bazı değişimlerin beklentisi çok büyümüştür. Bunun nedeni ise toplumun eksiklerimizi hoş görebileceği bir siyasi alanımızın artık kalmamasından ve kaybedilen seçimle halkın ödeyeceği bedellerin bir kısmını, haklı olarak kendi temsilcilerinin de ödemesine yönelik beklentidir. Buna koşut olarak toplumun bir diğer beklentisi de bu değişim sürecinin kamuoyuna açık ve saydam bir biçimde sürdürülerek istemlerin değerlendirildiğinin gösterilmesidir.

c) Genel Çerçeve:

Önümüzdeki süreçte öncelikle hangi toplumsal kesimlerin kazanımları ve haklarının savunusunu yapacağımızın belirlenmesinden başlamak isteriz. Bunu yaparken bir tarafa ağırlık vermemiz, asla başka kesimleri dışlamak istediğimiz ve onların kaygılarını küçük gördüğümüz anlamına gelmemektedir. O nedenle hak temelli ve demokratik hukuk devleti ilkelerini öne çıkaran bir siyaset anlayışı geliştirmeli, bunu somut adımlarla kamuoyuna sunmalıyız. Bu, yukarıda söz ettiğimiz gerekçelerin altında çok kutuplu siyasette, demokratların çeşitli ve ayrı kesimlere ağırlık vererek önümüzdeki beş yılı geçirmesi planlarımızla ilgilidir. Bunun üstüne belirleyeceğimiz strateji bu kesimleri hangi hedefler ve bakış açısıyla kapsayacağımızla ilgilidir. Taktikler ise bu hedefleri yerine getirmek için uygulayacağımız somut adımları içermektedir.

i. Yeni Siyasi Ayrışmalar:

- **Otokrasi - Demokrasi Temelli Ayrışma** 2023 seçimleriyle beraber toplumsal sınırlarına ulaşmıştır. Bu cephenin terk edilmesi tabii ki düşünülemez, ama bugünden sonra iki kutuplu bir siyasetin demokratların cephesini büyütebileceğine dair bir beklenti kalmamıştır. Artık doğrusu, demokrat tüm grupların kendi öznel siyasetlerini yapması ve seçim dönemlerinde, belki de 2. turunda, bu zeminde birleşmeleri sağlanmalıdır.
- Bu çok kutuplu siyaset içerisinde ise bizim iki temel tabanımız ortaya çıkmaktadır. Bunların ilki farklı yaşam biçimlerine savaş açmış iktidara karşı her gün yaratılan gettolarına sıkışan **seküler insanlardır**. Bu insanların kimi zaman hocaları oldukları üniversitelerde rektör seçme hakları engellenmekte, kimi zaman sokağa çıktıkları için terörist olarak adlandırılmakta, sadece alkollü içki kullandıkları için marjinalize edilmektedirler. Özellikle, gençlerin okullarında bahar şenliklerine, özel şirketlerin yapacağı festivallere dahi gitmesi bir biçimde engellenmektedir. Laik eğitim sisteminin ise her gün içi boşaltılmaktadır.
- Bu dönemin bir diğer önemli bir mağdur kesimi de **maaşlı çalışanlardır**. AKP döneminin ekonomi politikasının daha ilk günden tüketim ile genişlemeye dayalı olması ilk yıllarda hızlı bir büyüme yaratsa da, sürdürülebilir bir altya-

pısı olmadığı için sonucunda paramızın değer kaybetmesine yol açtı. Bunu gören AKP daha da sürdürülemez bir ekonomik sisteme geçip Türkiye'yi yüksek kur/yüksek enflasyon rejimine soktu. Bunun sonucu ise asgari ücretin ortalama ücret olması, halkın alım gücünün çok zayıflaması ve birikim yapmasının engellenmesi oldu.

ii. Ayrışmaları Seçim Galibiyetine Çevirecek Stratejiler:

- **2024 Yerel Seçim Süreci:**

Çok kutuplu siyasete geçilmesinden *önceki* önemli bir eşik önümüzdeki yerel seçimler olacaktır. Kısa bir sürede yeniden **tüm demokrasi taraftarlarının bir araya getirilmesi** gerekmektedir. Burada şu temel adımların atılması doğru durmaktadır: Toplumsal muhalefetin ve tabanımızın seçimlere motive edilmesi, muhalefet aktörlerinin bu süreçte temsil edildiklerinin hissettirilmesi, başkanlıklar ve meclis üyelikleri partiler arasında dağıtılırken 2023 seçimlerinde alınan parti oylarının temel alınarak toplumsal tabanı zayıf partilere yüksek temsiliyet verilmemesi, HDP seçmeninin tabanda bize verdiği desteğin devam ettirilmesi, iktidar seçmeninin eli her zaman Erdoğan'a giderken yerel (2019) ve genel (2023) seçimlerde AKP'yi zayıf bırakabildiği gerçeğini kullanarak kutuplaştırıcı söylemlerden kaçınılması yerinde olacaktır.

- **Yerel İktidar, Merkezi İktidar:**

2024 seçimlerini bizim kazanmamız halinde Türkiye'deki yeni siyasal denge perçinlenmiş olacaktır. Bu da **Yerelde Millet, Merkezi Hükümette Cumhuriyet** var olduğu bir yapı olacaktır. Bu yapıyı en azından çoğunlukçu hükümetin baskısını hisseden seçmeninin nefes alması ve iktidarda yapacaklarımızın prototipi olarak göstermek yararlı olacaktır. Bu kurumların olası yasalarla zayıflatılmasının önüne geçilmeli, halkın belediyelerle birlikteliği sağlanarak toplumsal muhalefetin merkezi haline getirilmelidir.

- **2028 Genel Seçim Süreci:**

Yukarıda söylediğimize paralel olarak şu anda muhalefette olan **partilerin belirli toplumsal kesimleri seçerek onlara odaklanması**, muhalefet partilerinin birbirlerine bu konuda söylemsel alan açma seviyesinde düşük seviyeli bir işbirliğini sürdürmesi gerekmektedir. Burada en önemli koşul da muhalefet partilerinin birbirlerini hedef almamaları ve tüm enerjilerini iktidara muhalefetle harcamalarıdır. Geçmiş seçim sürecinde muhalefete muhalefet eden partiler, hedef olarak iktidarı zayıflatmayı değil, muhalefetten oy çalmayı hedefledikleri için bu gruplara ayrı bir siyasi strateji belirleyip, gerektiği yerlerde genel başkan seviyesinde olmasa da gerekli yanıtların verilmesi gerekmektedir.

- **Gençlik Kolları:**

Türkiye’de yükselen yeni bir seçmen profiline de ayrı bir çalışma yapılması gerekmektedir. Bu kesim kimi zaman **Z kuşağı**, kimi zaman **“seküler milliyetçi” gençler** şeklinde adlandırılmaktadır. Bu gruba Y kuşağı gençler gibi davranmanın onları kazanmaya yetmediği görülmüştür. Bu gençlik grupları arasındaki en büyük farkın asla söndürülemeyen bir öfke olduğu göze çarpmaktadır. Bu öfkenin derin sosyolojik analizi yapılabilecek olmakla beraber en temelinde sebebini gençliklerini baskı ve yoksulluk sebebiyle yaşayamamaları olarak koyabiliriz. Bu kesim ise şu anda siyasette en az temsil edilen ve aday belirleme sürecinden başlayarak fikirleri en az dinlenmiş grup olmuştur. Bu öfkenin söndürülmesi mümkün değildir, sadece doğru yönere yönlendirilmesi ihtimal dahilindedir. Bugüne kadar Twitch, TikTok, YouTube ve kısmen Twitter yayıncıları tarafından bu kesim etkilenmiş ve parti ile ittifakımıza karşı yönlendirilmiştir. Bize düşen ise bu seçmeni suçlamak değil, kazanmak için partimiz için hiç alışagelmedik bu sosyal medyaları kullanmak ve gençlik kollarımız tarafından bu söz edilen yayıncılarla gerekirse karşılıklı meydan okumalar ve online münazaralarla bu gençleri ikna etmektir. Burada da insanları kazanmak için bir ideolojik ayrıma işaret etmeyi, bu insanların da siyasi görüşlerinin oluşmaya başladığı kritik yaşlarla önemli buluyoruz. Burada da seküler milliyetçi gençleri **“milletçi”** bir milliyetçiliğe, **“devletçi”** bir milliyetçiliğe karşı ikna etmek gerekmektedir. Bunun temel değeri de devletin sorgulanmaz bir kutsal olmadığı, Türk milletine hizmet etmek için kurulmuş bir yapı olduğu, aslen değerli şeyin halk ve halkın koyduğu yasalar olduğu hatırlatılmalıdır. Güneydoğu’da çocuklar tankların altında ezildiğinde, bunun gerekçesini aramanın teröre destek vermek değil, gerçek milliyetçilik olduğunun açıklanması gerekir. Özellikle üst düzey devlet bürokratlarının özel bir statüde olmadıklarının ve işledikleri her suçun hesabının sorulması gerektiğini hatırlatmalıyız. Onlara mutlak saygının değil, millet tarafından sorgulanmasının Türk Milletinin bekası açısından yaşamsal önemde olduğunu, gençliğe uygun biçimde göstermeliyiz. En temelinde, gençlerin Berkin Elvan’la Eren Bülbül’ün ikisine birden sahip çıkmaları gerektiğini hatırlatmalıyız. Bu konuların yaş almış seçmende daha hassas olabileceği göz önünde bulundurularak bu tartışmanın Gençlik Kollarımız tarafından, aslında kulakları bize açık ve dinlemeye hazır bu kesime yönlendirilmesi önümüzdeki 5 yılda bu kesimin umduğumuz yönde toplumsal refleksler geliştirmesini sağlayabilir.

iii. **Somut Adımlar, Anlık Taktikler:**

- **Temel Dava Kavramının Net Bir Biçimde Belirlenmesi:**

Tüm bu stratejileri kapsayan ideolojik ayaklarımız Kemalist Türkiye modernleşmesi ve sosyal demokrasinin birleştiği bir büyük amacın partinin söylemlerinde daha net bir biçimde yer alması gerekmektedir. Biz bunu

„muasır medeniyetler“ (çağdaş uygarlıklar) davası olarak ortaya koymayı öneriyoruz.

- **Parti İçi Dönüşümlerin Halkta Heyecan Yaratmak İçin Kullanılması:**
Seçmen motivasyonunu hızlı bir biçimde geri kazanmanın en verimli yolunun seçmenlerin mesajını aldığımız “gerçek bir dönüşümü” sağladığımızı ikna ederek göstermektir.
- **Toplumsal Muhalefetin Canlı Tutulması:**
Bugüne kadar **sokak eylemlerine** yeterli desteği vermememiz, bu alanın terörle eşleştirilmesine alan açmış bulunmaktadır. Siyasetin, toplumsal hayatın içinde merkezi bir rol aldığı ülkemizde, sokak eylemleri sadece belirli bir talebin iktidara iletilmesi anlamına gelmez. Bu talepleri savunan insanların öz güvenle başını dik tutmasına ve bu taleplerin azgın azınlığın değil, halkın ta kendisinin istekleri olduğunu ortaya koymasına yarar. AKP'nin eylemlerden etkilenecek siyasetini değiştireceği saflığında olmadan, **siyasi hegemonya kırma aracı** olarak anayasal hakkımız olan bu eylemleri hukuk ve barış içerisinde kullanabiliriz.
- **Recep Tayyip Erdoğan İmajına Karşı Yapılacak Siyaset:**
Önümüzdeki beş yılın, Cumhur İttifakı tarafından Erdoğan üzerinden bir liderlik tarihi hikayesini yazmak için kullanılacağı ortadadır. Uzun vadede mevcut **otokratik düzeninin kalıcılığını engellemek** için, bu kişinin sadece bir siyasi figür olduğunun ve en büyük başarısının seçim kazanmak olduğunun anlatıldığı toplumsal bir kampanya yaratmak gerekmektedir. Bu kişinin dönemi bittiğinde, elde kalan eserler sadece yap-işlet-devret modeliyle kamu kaynaklarının hunharca harcanması sonucu ortaya çıkan binalar, köprüler ve yollar olacaktır. Bunun yanında bırakacağı ülke refah düzeyi çok düşmüş, 2023 hedeflerinden fersah fersah uzak kalmış, milleti birbiriyle kavgalı, yargı bağımsızlığına en ateşli Erdoğan seçmeninin bile inanmadığı, eğitim sistemi dünyanın çok gerisinde kalmış bir yer olacaktır. Bunun iki seçim arasındaki iki-iki buçuk yıla yayılması ama yeni seçim sürecinde artık geleceğe bakılması sağlıklı olacaktır. Burada iki temel vurgu önemlidir. Ülkede kötü giden her şeyin bizzat sorumlusu Recep Tayyip Erdoğan'dır. Bununla beraber onun seçmeni, geçmişte yaptığı tercihler yüzünden suçlanmamalı ve „sizin istemlerinize geçmişte yanıt veremedik, bugün vermeye çalışıyoruz“ denilerek kazanmaya çalışılmalıdır. Erdoğan seçmeni için Erdoğan'ın temel bir kültürel değer haline dönüşmesini kırmak uzun vadede ülkemiz için önemli olacaktır.
- **Çeşitli Sözcük Kalıplarının Belirlenmesi ve Sürekli Kullanılması:**
Siyasi hegemonya inşasında bazı kalıpların toplumsallaşması çok faydalı olacaktır. Örneğin, tüm muhalefetin Erdoğan'dan söz ederken “Başarısız Cumhurbaşkanı” gibi hakarete varmayan, ama onun siyasi eksikliklerini öne çıkaran kalıpları kullanması gerekmektedir. AKP'den söz ederken iktidar,

kendimizden söz ederken muhalefet diyerek, en baştan bir seviye farkına işaret etmek bizim toplumumuzda zayıflık göstergesi olarak algılanabilir. Onun yerine kendimize **yerel iktidar**, onlara da merkezi yönetim gibi sözcükler seçilerek ilerlenebilir.

▪ **Sınırlı Vaatlerin Uzun Süreler Boyunca Yinelenmesi:**

Taktik bölümünde yaptığımız önerilerin bütüncül bir biçimde ele alınmasının yanında Türkiye'nin mevcut medya baskısı koşullarında çok kısıtlı konularda gündem yaratabileceğimizi hatırlayarak bazı spesifik konuların seçilerek onların uzun süreli olarak çalışılmasını sağlıklı buluyoruz. Bunların sadece arada parlayan „128 milyar dolar nerede?“ ya da „sınır namustur“ kampanyaları gibi sınırlı kalmaması, süreç içerisinde birbiri üzerine inşa edilen, uzun vadeli olan ve seçime kadar toplumu sıkmadan taşıyacak bir kampanya olmalıdır. Bunlar için reklam ajansları ve halkla ilişkiler uzmanlarıyla uzun vadeli çalışmaların yapılması zorunludur.

▪ **Seküler Yaşam Biçimine Müdahalelerle Etkin Mücadele Edilmesi:**

Bu konuda bizim önerimiz üç ayaklı bir kampanyanın yönetilmesidir. **İlki** gençlerin gençliğini yaşaması için başta yerel yönetimlerimizle Türkiye'nin her tarafında şenlik ve festivallerin çoğaltılması olacaktır. **İkincisi**, Türkiye'nin seküler bölgelerinin azgın azınlık, zengin elit kesimi olmadığını; aslında maaşlı eğitilmiş işçiler olduğunun bu kesimlere hatırlatarak bir toplumsal dayanışmanın geliştirilmesi olacaktır. Burada siyasi partilere paralel olarak sivil toplum ve dernek çalışmalarına halkın katılmasına öncülük olmamız gerekir. Partilerde örgütlenmeye çekinen insanların seslerini duyurabileceği yeni platformları etkin desteklememiz gerekir. **Üçüncü** ayak da laik ve bilimsel eğitimin savunulmasıdır. Sonuçta, Türkiye'deki tüm ailelerin en büyük kaygılarından biri olan eğitim sisteminin yeni nesilleri en iyi biçimde yetiştirmesi ancak bu yolla olabilir ve ulusal olarak her kesimden destek bulabilir. Bunlara paralel olarak cemaat ve tarikatların doldurması için özellikle boş bırakılan yurt sorununa da ayrı bir çalışma yapılabilir. Kiraların çok yükseldiği bu dönemde yurt konusu sosyal bir mücadeleye de zemin olacaktır.

▪ **Maaşla Çalışan Geniş Kesimlerin Refah Mücadelesine Öncü Olunması:**

Bu konuda da iki temel ayak önerebiliriz. **İlki** asgari ücretin yükselmesine karşı çıkmadan bir „ortalama maaş“ kavramı üretip iktidarı bunu yükseltmesi için sıkıştırabiliriz. Böylece beyaz yakaların mavi yakalarla karşı karşıya gelmesini değil dayanışmasını sağlayacak bir söylemi kurabiliriz. **İkincisi** de orta gelir tuzağının kırılması için seçim kaybı analizimizin vaatler bölümünde sunduğumuz saptamalarla paralel *olarak* bir yüksek teknoloji üretim programını açıklayarak, Anadolu'da fabrikaların açılacağı noktalarda „vizyon törenleri“ yaparak merkezi hükümetin açılış törenleriyle bir yarışma oluşturabiliriz. Sonuncu olarak insanlık onurunu koruyan bütüncü yardım sistemimizi bu kez halka uzun vadeli anlatabiliriz.

▪ **Farklı İllerde Düzenli Grup Toplantıları Yapılması / Toplantıların Çerçevesinin Güncellenmesi:**

Genel Başkanımızın ayda en az iki kez bir kente ziyaret yapıp grup toplantısını yarı miting havasında yapması, hem genel başkanın halkın nabzını tutmasını sağlayacak, hem de yerel örgütleri canlandıracaktır. Sadece ayda iki kez bunu yaparak bile 2 yılda ülkenin büyük bir çoğunluğuna gidilmiş olacaktır. Dönemsel olarak bunların bölge gezilerine çevrilmesi alan hakimiyetinin tam güçlenmesine yol açacaktır.

▪ Grup toplantılarının Genel Başkanın konuşma yapıp kürsüden ayrıldığı klasik ders verme sistematüğinden çıkarılarak her toplantının bir ana konusunun olmasının sağlanması, konuyla ilgili uzmanların katılması, milletvekillerinin de söz alarak görüşlerini dillendirmeleri yerinde olacaktır.

▪ **Gençlere Yönelik İçerik Üretimine Sisteme Oturtulması:**

Türkiye’de, dünyaya paralel olarak, kısa süreli epik „edit“ akımları çok güçlenmiş bulunmaktadır. Gençler siyasi figürlerle ilişkilerini bu 15 saniyelik videolar üzerinden kurmaya başlamıştır. Bu tip içerikleri güncel popüler kültür ve trendlerin takip edilerek başta genel başkanımız ve diğer partililerimiz için sürekli üretmeliyiz. Bunları da gençlerin deyimiyle “cringe” olmadan, yani insanı utandıracak düzeyde yapmacık durmadan, dolaşıma sokmalıyız. Yeni kuşak sosyal medya, Twitch ve TikTok’ta düzenli olarak olmalıyız.

d) Yapısal Değişiklikler:

i. Parti Yöneticileri:

▪ **Genel Başkan Değişimi:**

Şu anda otoriter bir yönetime karşı oy vermiş %48’lik toplamın en büyük kaygılarından bir tanesi, iktidarı değiştirmeye muktedir değilken muhalefeti de değiştirmeye muktedir olmadığı duygusudur. Bu nedenle tüm doğru ve yanlışların ötesinde 13 yıllık bir dönemin sonunda, değiştirilemeyen bir iktidar karşısında, halkımızın aradığı siyasete müdahale edebilme arayışının tatmin edilmesi için bir **genel başkan değişikliği gerekli** gözükmektedir. Bu noktada bizim yöntem olarak düşüncemiz parti içinde birlik ve bütünlüğümüzün korunması adına bu **değişim sürecinin Genel Başkanımızın önderliğinde yerel seçimler öncesinde** yapılmasıdır. Bizim önerdiğimiz ve partimizin pek çok örgütünden gelecek fikirlerin harmanlanarak, en aşağıdan yukarıya dinamik bir biçimde uygulandığı bir kurultay sürecini geçirerek partimizin güvenli bir biçimde limana ulaştığını görmek hem örgütümüze, hem seçmenimize, hem de tüm topluma bir borcumuzdur. Genel Başkanımızın kendisini de içeren bu değişimin gerçek ve sağlıklı bir biçimde yapılmasıyla, ülkemizdeki tüm hak mücadelelerine en önde omuz vermiş ve partimiz içinde per çok ileri adımın mimarı Kemal

Kılıçdaroğlu'nun siyasi yaşamındaki son ve en büyük madalyası olacaktır ve Türk siyasi tarihinin çok saygın bir noktasında kendisinin yer almasını sağlayacaktır.

▪ **Diğer Kadroların Değişimi:**

Türkiye'de siyasetin ulusal yapısına paralel olarak etkin örgüt yapımızın, 18-25 yaş arası öğrencilerden, 55 yaş üstü emeklilerden ve sınırlı bir ölçüde serbest meslek sahibi/işverenlerden oluştuğu ortaya çıkmaktadır. Halkın taleplerini yerine getirmek için yapılacak kadro değişimleri, kısmen faydası olacak bir vitrin değişimi olmakla beraber, özünde çok da farklı siyasi reflekslere sahip insanların yönetici pozisyonlara gelmeyeceğini göstermektedir. Bu kısır döngünün kırılması aşağıda belirteceğimiz siyaset yapma biçimlerinin güncellenmesi ve **30-50 yaş arası mesleğinde ilerlemiş** ama yaşça hala genç insanların partinin her seviyesinde kazandırılmasıyla olabilecektir.

ii. **Parti İçi ve Dışı seçimler:**

▪ **Aidat Toplanması:**

Partimizin üye sayısının artırılması ve aktif üyelerin parti içi seçimlerde etkin olması gibi birbiriyle çelişmesi mümkün hedefleri, üyeliği kolaylaştırarak ama parti içi seçimlere katılmak için düzenli olarak aidat ödeme zorunluğu getirerek çözebiliriz. Bir kişinin çok fazla insanın aidatını ödemesi her bir üyenin ayrı bir İBAN numarası tarafından ödenen aidatlarının kabul edilmesiyle engellenebilir.

▪ **Ön Seçim:**

Parti içinde ilerlemek için genel merkezin değil, yerel örgütlerin desteğini alma yöntemi temel hale getirilmelidir. Milletvekili seçimlerinde sınırlı miktarda kontenjan adayı Genel Başkan tarafından önerilmeli ve bu adaylar Parti Meclisi tarafından onaylanmalıdır.

Belediye başkanlıkları için de ön seçim kural olarak benimsenmeli, ancak son genel seçimlerde yüzde 30'un altında oy aldığımız seçim bölgelerinde örgütün önerilerinin Parti Meclisince karara bağlanması doğru olacaktır.

▪ **Ulusal Seçimlerde de Uygulanan Gençlik ve Kadın Kotaları:**

Partimizin iç seçimlerinde düzgün bir biçimde uygulanan %20 gençlik ve %33 cinsiyet kotalarının, belediye meclisi üyeleri ve milletvekili seçimlerinde de uygulanması siyasette kendine daha zor yer bulan insanların önünün açılmasına kolaylık sağlayacaktır. Bu kotaların **tüzüksel** olarak fermuar yöntemleri üzerinden seçilecek sıralarda uygulanması güvence altına alınmalıdır. Bu ülke genelinde savunduğumuz eşitlikçi düzenin kendi partimizde uygulandığını gösterecek ve inandırıcılığımızı arttıracaktır.

▪ **Yurtdışı Kontenjanları:**

Türkiye'nin en büyük dördüncü seçim bölgesi yurt dışı, partimizde hiçbir makamda tüzükten güç alarak temsil edilmemekte, seçilen MYK üyeleri de Türkiye örgütlerinden gelmektedir. 2023 seçimlerinde milletvekili listelerinde dahi yurt dışı temsil edilmemiştir. Oy oranımızı arttırmak için çalıştığımız bu bölgede, insanlardan oy istemek için dahi temsilci bulamamamız kabul edilebilir bir durum değildir. Bu nedenle tüzüğe hem parti meclisi hem de milletvekili listeleri için yurt dışı kotaları belirlenmelidir. Parti Meclisinde en az 3 temsilcinin bulunması ve milletvekilliğinde **en az 5 seçilebilecek aday** hedeflenmelidir.

▪ **Dönem Sınırlamaları:**

Parti içi görevlerde en fazla **üç dönem** (6 yıl) ve belediye başkanı, belediye meclisi, il genel meclisi ve milletvekili seçimlerinde de **iki dönem** (10 yıl) sınırlanması tüzüksel olarak getirilmelidir. Böylece doğal kadro dönüşümlerinin önü açılacak ve parti içinde kalıcı güç odaklarının oluşması engellenecektir.

iii. **Örgütlenme Modeli:**

Siyasi parti örgütlerinin sadece bir seçim propaganda mekanizması olarak görülmemesi en temel örgütsel dönüşüm hedefimiz olmalıdır. Örgütlerin genel siyasete fikir üretme ve müdahale etme mekanizmalarını kurmalı, aynı zamanda yerel kalıcı dinamikleri oluşturmasını hedef olarak belirlemeliyiz.

▪ **Yerel Dayanışmaya Dayalı Örgüt Modeli:**

En temeldeki mahalle ve belde örgütlerimizi adeta birer **mahalle dayanışmalarına** çevirmeliyiz. Seçim bölgesindeki bazı kritik gruplarla (esnaf, apartman görevlileri, apartman yöneticileri, muhtarlar) başta belediye meclis üyeleriyle sürekli diyalog halinde kalarak sorun yaşayan aile ve bireylerin tespit edilmesi ve desteklenmesi sağlanmalıdır. Burada yerel yönetimler kullanılmalı, ama örgütü destekleyici bir rol üstlenmelidir. Ayrıca kent sorunları gibi tüm yereli kapsayan sorunlarda yerel örgütlerimiz aktör olmalı ve örgütleyici roller üstlenmelidir.

▪ **İlgi Merkezleri:**

Cumhuriyet Halk Partisi merkezlerini sosyal bir kulübe dönüştürmeden, insanların sorunlarını dile getirebildiği ve çözebildiği **ilgi merkezlerine** çevirmemiz gerekmektedir. Buralarda değişik konularla ilgili danışmanlık hizmetleri verilmelidir.

▪ **Yurtdışı Örgütleri:**

Yurtdışı örgütlerimiz ayrıca bir çeşit göçmen derneği görevi de üstlenip insanların uyum süreçlerine destek olmalı, bürokratik sorunlarında sırtlarını dayayabilecekleri bir güvenli liman olmalıdır.

▪ **Sokak Çalışmaları:**

Seçim dönemlerinde daha yoğun olmak üzere, ancak en az 2 haftada bir olmak üzere konulu standlar açılmalı ve vatandaşlarla sürekli iletişim sağlanmalıdır. Bu kapsam parti genel merkezi o tarihlerde en önemli konu neyse gerekli belge ve bilgileri oluşturmalı ve bunlar değişik yöntemlerle vatandaşlara ulaştırılmalıdır.

▪ **Eğitim Çalışmaları:**

Belirlenecek süreç içinde tüm üyeler en az 12 saatlik bir eğitimden (sosyal demokrasi, CHP tüzüğü, güncel konular) geçirilmeli, bu eğitimden geçmeyenlerin bir makama aday olması söz konusu olmamalıdır. Partide hangi kademeye aday olunacaksa o aday ve adayların ne için aday olduklarını belirtmeleri ve kendileri için bir görev tanımı yapmaları istenmelidir.

▪ **Kanaat Önderleri Çıkarma Hedefi:**

Seçimlerin kazanılmasında belirlediğimiz adayların çevresindeki insanları ikna etmesi ve onları temsil edeceğine inandırması çok önemlidir. Bu da tüm yerel yöneticilerimizin, mahalle temsilcilerinden belediye meclis üyelerine, halkta gerçek bir karşılığı yaratmaya çalışmasından geçmektedir. Mevcut siyasi sistemde örgütte karşılık bulma, halkta karşılığın önüne geçebilmektedir. Örgütlerimizi planlarken hedefimizi seçmenle ilişkiler noktasında yerel figürleri yaratmak amacıyla ilerlemeliyiz. Meslek odaları ve yöre derneklerinde de etkin olmayı örgütsel bir sisteme oturtmalıyız.

▪ **Genel Merkezde Meslek Bazlı Uzmanlık Komisyonları:**

Partimizin mevcut siyasi partiler yasası yüzünden dikey örgütlenmesi, bazı kilit noktalarda örgütlenmemizi zayıflatmakta ve bizi yönetim birimleri çevresinde çalışmamıza kısıtlamaktadır. Halbuki farklı halk kesimlerinin içimizdeki temsiliyeti, bu kesimlerin bizzat parti içinde ikametgahından bağımsız olarak örgütlenmesinden geçmektedir. Geçmiş parti deneyimlerimizle bu gereksinimi kıyasladığımızda, il ve ilçe bazında komisyon örgütlenmelerinin sürekli çalışmaları sağlayamadığını görmekteyiz. Bu sebeple genel merkez bazında, kendi odalarıyla da doğrudan ilişki içerisinde örgütlenen **meslek gruplarının Parti Meclisinde ve düzenli olarak MYK'da söz hakkının olması** bu tip bir yatay örgütlenmenin gerçekçi ilk aşaması olacaktır. Genel merkezde bu tip yapıların sağlıklı bir biçimde oluşması orta vadede yerelde de bu yatay örgütlenmenin oluşmasına imkan tanıyacaktır.

▪ **Gölge Kabine:**

Partide hükümetteki bakanlıklara koşut bir gölge kabine oluşturulmalı, bu kişiler ilgili kabine üyelerinin yaptığı tüm işleri izlemeli ve derhal seçenekleri ortaya koyarak kamuoyunun önüne çıkmalıdırlar. TBMM'deki milletvekilleri de yalnızca görevli oldukları alanlarda kamuoyuna açıklama yapabilmeli,

uzmanı olmadıkları konulara girmemeli, somut sorunlar ve bunların çözüm yollarıyla ilgilenmelidirler.

▪ **Hiyerarşik Parti İlişkilerinin Yumuşaması:**

Gençlerin ve eğitimi yüksek nitelikli insanların siyasete katılımında, parti içerisinde makamlar üzerinden oluşan hiyerarşik ilişki bazen zorlayıcı bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Siyasetin jargonuna alışık olmayan insanlar parti içine ilk girdikleri anda, „başkan“ dilinden rahatsızlık duyabilmektedirler. Ayrıca yakın zamanda kamuoyunda daha sık dillendirilen „parti elitleri“ kalıbı üzerinden, ulaşılması zor genel merkez yöneticileri, kavramsal olarak da bizi zorlamaktadır. Burada daha soyut anlamda parti kültürümüzü güncellemek için çaba harcamalıyız. İnsanlar birbirine isimleriyle hitap edebilmeli, yol arkadaşı eşitlerin sözcüleriyle göz hizasında konuşmaları bizim standartımız olmalıdır. Genel merkez yöneticilerinin örgüt ve halkla buluşmaları için özel zaman aralıkları belirlenmeli, bunun daha verimli olması için talep edilen toplantıların parti politikaları veya yerel sorunlar gündemiyle ilgili olmasına zorlanmalıdır. Bunun için bir sayfalık ön raporla toplantı talepleri alınabilir. Örgütler de benzer taleplerini birleştirerek sözcüleri aracılığıyla yapmalıdır.

▪ **Sürekli Raporlama ve Anketlere Alternatif Toplumsal Tepki Ölçümü:**

Anketlerin bize yanlış bir geri dönüş vermesinden ötürü, toplumun nabzını ölçecek farklı yöntemler geliştirmemiz gerekmektedir. Bunun için genel merkezin yerel örgütlerden şablonu hazır raporları üç ayda bir toplaması faydalı olacaktır. Böylece hem çalışmaların daha sistematik bir biçimde takip edilmesini hem de son süreçte yapılan hamlelerin farklı bölgelerde nasıl karşılıklar gördüğü takip edilebilecektir. Bu raporların okunması için genel merkezde özel bir birim kurulmalı, bu birim de hem raporları dijital olarak arşivlemeli hem de bu raporların özetini hazırlayıp Parti Meclisine sunmalıdır.

▪ **Seçimsiz Kurultay ve (Küçük) Kurultayların Düzenli Toplanması:**

Düzenli rapor hazırlanmasına paralel olarak, mahallelerden kurultaya kadar örgütlerimiz altı ayda bir düzenli toplanmalıdır. Gündemli, sistemi oturtulmuş bir biçimde, görüşlerini bu zeminlerde sunmalıdır. Böylece örgütün her seviyede yöneticilere görüşlerini iletmesi ve her ölçekte siyasete kadro seçimlerine sıkışmadan müdahale etme imkanı sağlanmalıdır. Bu seçimsiz toplantılarda da genel başkandan, ilçe başkan yardımcısına, tüm parti yöneticilerin geçerli mazeret sunması istisnasıyla katılması ve takip etmesi zorunlu tutulmalıdır.

▪ **Sosyal Medya ve Dezenformasyonla Etkin Mücadele:**

Son dönemlerde sosyal medyada türeyen künyesiz ve laf cımbızlamalı haber hesapları bize dikkat edilmesi gereken yeni bir alan oluşturmuştur. Buna benzer bir durum da yaş almış insanların WhatsApp gruplarında elden

ele paylaşılan yazarsız metinlerde görülmektedir. Bunlara karşı kendi teyit hesaplarımızı üretip, WhatsApp broadcast kanallarımızı çoğaltıp, bu tip bilgilerin dolaşıma girdiğini fark ettiğimiz anda anında müdahale ederek, ya reddetmeli ya da cimbızlanarak yayımlanan konuşmaların tamamını hemen kamuoyuna sunmalıyız. Partimizin yeni dönemde bu çalışmaya başlamasını olumlu buluyoruz, ama bu çalışmaların yeni bir „trol ordusu“ ve algı yaratma çabası olmadığına halka daha açık gösterilmesi gerektiğini düşünüyoruz.